

Ko mravljica priden, nevtruden ko bčela
Zboljšave in znanjbe si spravljal na dan;
Delarnica Tvoja je daleč slovela,
Za mojstra izverstnega bil si spoznan.

Se nisi poptujčil tud' v tujih deželah.
Ti vedno ostal si iskreni vlastenc;
Le blagor za dom Ti kalil je v željah,
In djansko pokazal si, da si Slovenc.

Koljkokrat bi bil najdel na tujem si srečo!
Al zmer hrepenel si na Krajnsko nazaj;
Izpeljal si srečno namembo goréčo:
Da tudi Slovenci premorejo kaj!

Ko so se „Novice“ na svit nam rodile,
Oj, s koljkim veseljem si Ti jih sprejel!
Na Dunaj za Tabo celó so sledile,
Ker Ti si nalogo njih dobro umel.

Domača Ti pesem zmír draga je bila,
Slovensko najrajše si vsigdar kramljaj;
Kar mati je Tebe premila učila,
Se nikdar nikodar Ti nisi sram'val.

Ostrašila Tebe ni kuga azjanska,
Kadár si v razstavo monakovsko šel;
Dobila Te sopet je srenja ljubljanska;
Ves zdrav in nadušen si se povernil.

Veliko si vidil v bavárski deželi,
Kako umetnije, obertnosti cvetó
Kako so vsi ondi dovoljni, veseli,
Kako da so srečni, sami ne vedó.

In ko je razstava na Dunaji bila,
Ze zopet Te tiral v Bec je hlapón,
Tam se Ti mars'ktera je misel zbudila, —
Da! tudi ta pot Ti ni bila zastón.

Pa malo Ti bilo lét sreče je štetih,
Pognala je v Tebi bolezní že kal
Da — vedno še rok za obertnost unetih
In zdravega uma — pred grobom si stal.

Kjer mati Te mila je nekda j zibala,
Kjer nekda j preživel si svojo mladost,
Te želja je z upanjem zdravja peljala,
Al upanje sterla vsem smertna je ost!

Sej jeklo, železo in kamen se spraši, —
Takó tud' človeka vsa moč zapustí;
Pa kdor ima vero v Bogá, se ne vstraši,
Prot' večnosti gleda ves mírne vesti.

Takó si Ti dušo izročil Gospodu,
Previdnosti višji se voljno udal,
K pokoju poklican ob svojem si godu, —
Kdó bil bi pred letom se tega nadjal!

Naj lahka Ti bode, predragi, gomila!
To Tebi cvetlico na grob zasadím,
Da pozne Ti čase še tudi bo klila
Prijaznosti najine vedni spomín!

V. Kurnik.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. 18. dan t. m. si morejo judje (židi) katerih se v našem cesarstvu šteje okoli 750.000, s zlatimi čerkami v svojo pratiko zapisati, zakaj po cesarskem sklepu tega dneva so jim izgovorjene v našem cesarstvu pravice, katerih dozda j še niso vživali, in čeravno jim enake pravice še niso s tem patentom podeljene v vseh deželah našega cesarstva, kaže vendar ta cesarski ukaz, da sčasoma jim bo jo obveljale povsod. Za zdaj ta nova postava ne veljá še ne za Krajnsko, ne za Štajarsko in Koroško, in tudi ne za gornjo Avstrijo in Salcburško, kakor tudi za Tirolsko in Vorarlberško ne; vse te dežele ostanejo tedaj zastran judov še pri svojih starih pravicah, kakor so jih za zdaj imele. Drugač pa je v drugih deželah našega cesarstva; tu so jim nove pravice podeljene, čeravno tudi še ne povsod

enake. V doljni Avstrii, na Českem, Marskem, Šlezkem, Ogerskem, v serbski Vojvodini, v temeškem Banatu, na Horvaškem, Erdeljskem, Dalmatinskem, Teržaškem, Istrijanskem in Goriskem si morejo judje po novi postavi grajšine, kmetije in sploh nepremakljive posestva kupiti in imeti kakor kristjani; le če jud kako grajšino kupi, s katero so pravice patronstva in vajdstva (pravice fare in duhovnije pri cerkvah podeljevati) in pa šolske pravice sklenjene, ne vživa teh pravic, dolžnosti pa, ki so s temi pravicami sklenjene, mora vse spolnovati. V Galiciji (na Poljskem), v Bukovini in veliki vojvodini Krakovski je pa spet drugač. V teh deželah zamore jud le tadaj posestnik kake grajšine ali kmetije biti, ako je bil v šolah spodnje gimnazije ali realke, v kupčijski, kmetijski ali gojzdnarski šoli, ali če je bil oficir; zastran pravic patronstva, vajdstva in šolstva, ki so sklenjene s posestvom grajšine, veljá tudi pri judih v teh deželah ravno tista postava kakor pri unih na Českem itd.

— Iz najnovejšega številstva živine, ki je bilo v letu 1857 ob enem s številjenjem ljudi, zvemo, da v vsem našem cesarstvu, razun Lombardije, je bilo zadnjega oktobra 1857 konj 3 milijone in 460.276 (brez armadnih), goved 14 milijonov in 258.560, ovac 16 milij. in 964.188, kóz 1 milij. 517.824, prešičev 8 milij. 151.516, oslov 88.282, mul in mezgov pa 23.780.

— Za povzdigo sadjoreje v doljni Avstrii je ministerstvo notranjih oprav iz državne kase za leto 1860 in 1861 po 600 gold. dovolilo; dunajska kmetijska družba bo v ta namen še dodala 8 svetinj.

Iz Gorice. V tem, ko je oče Pust v sosednem Terstu kraljeval brez vseh over, kakor mu je bilo drago, so ga pri nas zaperli, to je, vse očitne pustne norčije so bile prepovedane, zakaj nek? Zato, ker biva sedaj v mestu in okolici njegovi veliko laških delavcov, ki imajo pri železnici opraviti, in ker bi se bilo lahko zgodilo, da bi bili pri kakih očitnih veselicah začeli kakorkoli rogoviliti, se je raje prepovedalo vse pustovanje po ulicah.

S Tirolskega. V Inšpruku 23 febr. Vradni časnik „Bote für Tirol“ vabi danes k novi napravi brambovcov in pravi, da čedalje bolj se kažejo znamenja nove vojske, ki utegne posebno Tirole zadeti. Sovražnik je pred durmi, in čas je, da opustimo prepír domači! Sosedni Lahi ne skrivajo več, da namerjajo napasti avstrijansko deželo; če bomo čakali, da nam bo voda v gerlo tekla, utegne biti prepozno. Za osnovo brambovcov imamo že dobro postavo od lani, ktere bo treba le celó malo prenarediti. Sosesk, ki nam bo jo pogumnih brambovcov dale, bi ne bilo prav, ako bi jih obložili še z obilimi drugimi davšinami; toliko več pa naj plačajo take, ktere nočejo za orožje prijeti; saj je pravično, da tisti, za ktere svojo kožo nesemo v vojsko, nam plačajo saj suknjo, ktero bomo oblekli, ako pride čas, da bo treba se vojskovati za cesarja in dom. Bog daj, da bi stara edinost, brez ktere ni vojske, še manj pa zmage, se zbudila spet v naših gorah! — Da se razumejo opomini zastran edinosti v tem oklicu, je treba pristaviti, da revolucijska laška stranka tudi južne laške Tirole objema in v mnogih pismih dokazuje, da južni Tirolci so Lahi in da jim najbolje kaže, da se zedinijo s Sardinijo.

Iz Marskega. Goveje kuge pri nas še ni popolnoma konec, čeravno že zlo odjenjuje. Dosihmal je v vsem skupaj padlo 109 goved v 47 vaséh. — Na cesti med Iglavom in Humpolecom so našli unidan na neki groblji množico 4 ljudi zmerznjenih: mater z dojenčkom na persih in še dva majhna otročiča pod njenim krilom, ki je revčke kot koklja piščeta skrila pod svoje perute; al vsi skupaj so vzeli žalostni konec.

Iz Rimskega. Minister kardinal Antonelli je francozkemu vojvodu Gramontu naznanje dal, da berž ko bode od sv. očeta ukaz prejel, bode odgovoril na Thouvenelovo pismo naravnost v Pariz; papež — mu je rekel — hočejo

iz lastne volje svoji deželi tiste vladne poprave podeliti, ki so jih obljubili v Gaeti, al le tadaj, kadar jim bo zagotovljeno, da jim ostanejo vse njih dežele. — Novičar iz Francozkega zdolej kaže, da cesar Napoleon ne bo premenil svojih misel. — Kakor pisma iz Rima od 21. t. m. pravijo, je unidan kralj sardinski sam papežu pismo pisal, v katerem si dokazati prizadeva, da rimska vlada nikakor ne bo mogla Romagne si ohraniti, zato mu svetuje, naj se pogodi z njim. Kakošno pogodbo je nasvetoval kralj papežu, ni znano. Sliši se pa, da so sv. oče skozi in skozi zaverili kraljevo ponudbo ter rekli, da ne peč zemlje ne pusté iz svojih rok, naj pride karkoli hoče.

Iz Sardinskega. Iz Turina. Noč in dan se delajo v gornji Italii vojskine priprave; v Bolonii zidajo Sardinci terdnjave, ker hočejo, da bi tū bilo središče sardinske armade; tudi v Rimini uterdujejo tabor itd. Vlada nakupuje konj in mul, vliva kanone in se obrožuje za vojsko, ktero hoče, kakor njih agenti očitno pravijo, začeti zoper Avstrijo. Najnovejše novice iz Turina tudi naznanjajo ukaz vojaškega ministerstva od 24. t. m., kateri sklicuje od leta 1830 do 1833 rojene rekrute starih sardinskih dežel. Prederznost sardinska je brez konca in kraja, kar tudi potrjujejo besede kraljeve in Cavour-jeve, ki sta, kakor „Triest. Zeitg.“ piše, Benečanom obljubila, da prihodnji pust leta 1861 se bota v Benetkah prav dobro imela! Al če je resnica, kar angleški časnik „Morning Chronicle“ danes pravi, da ste rusovska in avstrijska vlada zvezo sklenile, se utegne mahoma vse drugač obrniti. Da ste si rusovska in avstrijska vlada bolj prijatelji zdaj, kakor ste si še pred malo meseci bile — piše „Prag. Ztg.“ — to je gotovo; al ste pa že do zveze prišle, bo še le prihodnost razodela.

Francozko. Iz Pariza. 1. dan sušca se bo začel deržavni zbor francozki. Tako piše „Moniteur“, ki oklicuje ob enem ukaz o prenareshi francozke artilerije; napravili se bojo 3 novi regimenti. Vkljub vsemu zakrivanju je očitno, da se francozka armada čedalje bolj obrožuje in da vlada kónj in mul nakupuje. — Poslednje dni sta spet prišla dva ministerska razglasa na dan: eno pismo je na prefekte, drugo na škofo; oba kažeta, da cesar Napoleon noče odstopiti od svojih misel zastran papeževih dežel. Duhovni francozki se pa vseskozi bojujejo za papeževe pravice. — Savoja s svojimi 600.000 prebivavci je že toliko kot francozka, Nica za zdaj še ostane sardinska.

Angležko. Iz Londona. Ministerstvo Palmerstonovo je spet na terdnih nogah; v dveh vojskah deržavnega zbora je zmagalo; Disraelov ministerstvu nasprotni predlog je bil 20. febr. zaveržen z večino 63 glasov, Ducanov predlog pa 24. febr. z večino 116 glasov. — Časnik „Press“ vendar prerokuje Palmerstonu, da se ne bo obdržal v ministerstvu in ako zdaj pade, bo padel za vselej. „Čudna je — pravi — njegova politika poslednjih 9 let. Pred decembrom 1851 je kot minister unanjih oprav pri vsaki mali stvarci dal angležkemu levu rijoveti; zdaj se dela kodra (pudeljna), ki ves pohleven tava za petami svojega cesarskega gospoda francozkega“.

Spanjsko. Iz Madrida 24. febr. Marokanci, od naše armade vedno tepeni, so poslali včeraj poslanca pod vodstvom cesarjevega brata do maršala O'Donella. Dolgo sta se pogovarjala, al nič niso opravili; O'Donell jim je rekel, da premirja je konec in da se bode spet vojska začela. O'Donell je v spomin zmage v Tetuanu prejel naslov vojvoda tetuanskega.

Serbija. Iz Beligrada. Knez Mihael je na prigovor svojega očeta kneza Miloša spet prevzel višje armadno poveljstvo, kteremu se je unidan odpovedal. — Vradni serbski list je 7. t. m. naznanil, da „Srb. Dnev.“, ki izhaja v Novem Sadu, je dobil dopuščenje, da more sopet

dohajati v Serbijo, kjer je bil dalje časa prepovedan. — 10. t. m. (po st.) je bil, kakor „Srb. Dnev.“ piše, glavni zbor serbskega slovstvenega društva (serbske slovesnosti). Znano je, da to društvo je osnoval knez Mihael pred 17 leti. Veselo je tedaj bilo po 17 predolgi letih viditi v zboru spet mnogo prve serbske gospode in v sredi njeni svetlega osnovatelja. Potem so se začeli pomenki družbenikov. — V Beligradu bodo napravili vseučilišče; že so se začele resne priprave zato.

Černagora. Iz Mostara se piše, da so spet zakletbo zoper življenje knezovo zasledili in zatega voljo mnogo deležnikov ob glavo djali.

Iz severne Amerike. Od novega leta izhajata tukaj dva česka časnika: eden v Racinu poleg jezera mišiganskega v deržavi viskousinski, drugi pa v St. Louis-u v deržavi misouriški.

Pogovori vredništva. Tukajšna Hoinigova in Božičeva štacuna (Hoinig et Božič) nam je dala ravnokar vediti, da je dobila spet iz Kremsa zlo obrajtanah Kevševih tertnih rezilnikov (Rebscheere). Kdor jih tedaj želi, naj se oberne do te štacune v Ljubljano; cena jim je 1 gold. 20 kr. nov. dn. — Od čast. gospod Kajetan Huebra, fajm. čemš. smo prejeli 1 gold. za Vodnikov spominek.

Loterijne srečke:

V Terstu 25. februarja 1860: 35. 45. 70. 42. 76.
Prihodnje srečkanje v Terstu bo 7. marca 1860

Zitna cena

v Ljubljani 25. februarja 1860.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 6 fl. 9. — banaške 5 fl. 99. — turšice 4 fl. 14. — soršice 4 fl. 50. — reži 3 fl. 66. — ječmena 3 fl. 38. — prosa 3 fl. 38. — ajde 3 fl. 48. — ovsa 2 fl. 46.

Zitna cena

v Kranji 20. februarja 1860.

Vagán pšenice domače 6 fl. — — banaške 6 fl. 10. — reži 4 fl. 15. — ječmena — fl. — — ovsa 2 fl. 90. — prosa 4 fl. 10. — ajde 3 fl. 65. — koruze 5 fl. 25. — soršice — —

Kursi na Dunaji

25. februarja 1860

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.

5% obligacije od leta 1859

v novem dnar. po 100 g. g. 65.—

5% nar. posojilo od l. 1854 „ 77.60

5% metalike 69.50

4 1/2 % „ 61.25

4 % „ 54.—

3 % „ 41.—

2 1/2 % „ 35.—

1 % „ 13.50

Obligacije zemlišn. odkupa.

(po 100 gold.)

5% doljno - avstrijske g. 90.—

5% ogerske 71.75

5% horvaške in slavonske „ 70.75

5% krajske. štajarske, koroške, istrijske „ 86.—

Deržavni zajemi z lotrijami

Zajem od leta 1834 po 250 „ 395.—

„ „ „ 1834 petink. „ 390.—

„ „ „ 1839 124.—

„ „ „ 1839 petink. „ 120.—

4 % narodni od leta 1854 „ 106.25

Dohodkine oblig. iz Komo „ 16.—

Druge obligacije z lotrijami.

Kreditni lozi po g. 100 . g. 102.—

4 1/2 % Teržaški lozi po 100 „ 127.—

5% Donavsko-parabrodski po g. 100 103.—

Knez Esterhazy. po g. 40 „ 84.—

Knez Salmovi po g. 40 „ 38.25

Knez Palfyovi po g. 40 „ 39.—

Knez Claryovi po g. 40 „ 37.—

Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 37.—

Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 22.50

Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 27.—

Grof Keglevičevi po g. 10 „ 16.—

Budimski . . . po g. 40 „ 38.50

Denarji.

Cesarske krone g. 18.03

Cesarski cekini 6.23

Napoleondori (20 frankov) „ 10.54

Souvraindori 18.25

Ruski imperiali 10.75

Pruski Fridrikdori 11.20

Angleški souvaindori 13.23

Louisdori (nemški) 10.70

Srebro (azijo) 30.50